

TRGOVSKI

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Ljubljana

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 7. aprila 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 40.

Dr. Josip Pretnar:

Prisilna poravnava ukinjena

Konečno je padla odločitev o toli obravnavani, napadani in branjeni prisilni poravnavi izven tečaja. Zakon o dvanajstih uklinja veljavnost dosedanjega poravnalnega zakona, odnosno uredbe s 1. aprilom. Pred tem časom predlagane poravnave se imajo izvesti po dosedanjih predpisih. Ta ukinitve velja za celo kraljevino.

Ta korak vlade bo imel gotovo dalekosežne gospodarske posledice. Našli se bodo mnogi, ki bodo ukinitve pozdravljali, še več pa jih bo in to takih, ki položaj dobro poznajo i s teoretične i s praktične strani ter ga presojuje objektivno, ki pa ukinitve ne bodo odobraval.

Vse javno mnenje je soglašalo v tem, da dosedanje določbe o prisilni poravnavi izven stečaja niso bile na mestu, ker so omogočale številnim brezvestnim dolžnikom, da so z raznimi nepoštenimi manipulacijami zlorabljali poravnavo v špekulativne namene v veliko škodo upnikov. Resnici na ljubo moramo priznati, da bi bile razmere v tem pogledu še mnogo slabše, da je bila institucija prisilne poravnave, posebno v nekaterih pokrajinah, še »popolnejša«, nego danes dejansko je. Vendar pa so si trezni gospodarski in pravniški krogi, ki vedo, kaj je konkurz, tudi na jasnem, da bi likvidiranje vsake insolventne konkurzom ali konkurznim poravnalnim postopanjem ne samo za dolžnika, nego tudi za upnika pomenilo še večjo škodo. Zato so sprejeli kompromisno stališče in predlagali, da institucija prisilne poravnave izven konkurza sicer ostane še nadalje, vendar pa se imajo predpisi o postopku in o poravnalni pogojih tako izpopolniti, da bo onemogočena zloraba. To načelno stališče je obveljalo na lanskotnem kongresu pravnikov v Zagrebu, pa tudi na anketi trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic, ki se je vršila dne 26. marca pri ministrstvu trgovine in industrije v Beogradu in katere soglasne zaključke in konkretne predloge smo priobčili v 37. številki »Trgovskega lista«.

Vlada, ki je kljub zahtevi merodajnih pravniških in gospodarskih krogov sedaj zavzela stališče onih, ki so zahtevali ukinitve prisilne poravnave, si je s tem nakopala veliko odgovornost, ako bodočnost pokaže, da je odločila napačno. Vsekakor moramo pri tej priliki izraziti začudenje, da se soglasna zahteva zbornic vse države (tudi zastopnik beograjske Trgovačke komore je pristal na to, da se prisilna poravnava obdrži, a revidira!) in pravniškega kongresa ni vpoštevala.

Kaj bo posledica ukinitve prisilne poravnave izven konkurza?

Kdor pride v insolenco, bo moral v konkurz. Gospodarske prilike, posebno valutne, so danes še vedno take, da bo za dogledno dobo mnogo takih, ki bodo brez lastne krivde, pri solidnem poštenem gospodarstvu omagali. Mesto, da bi se v nekaj mesecih poravnali z upniki in brez posebnih stroškov in izgube na preostalem premoženju dali upnikom ono, kar se še rešiti da, bodo prišli v konkurz. Postopanje se bo vleklo v neskončnost, posebno pred sodišči v pokrajinah, kjer že malenkostni procesi potekajo ne samo po mesece, temveč po cela leta in kjer upraviteljski in drugi stroški požro toliko, da ob zaključku procesa upniku ne ostane dosti ali pa bi moral še doplačati, da poravna svo-

jega zastopnika. Čujmo, kaj pravi neki članek v »Belgrader Zeitung«, kjer se zagovarja ukinitve zakona o poravnavi. V tolažilno dolžnikom navaja: »Konečno uživajo zamudni dolžniki zadostno zaščito v počasni sodni praksi in v — po največ pokrajinah veljavnih — zastarelih in zavlačevalnih procesnih redih, tako da ni nevarnosti, da bi pošten dolžnik postal žrtev požrešnih kreditorjev.« K tem le pristavljamo, da zagovorniki konkurza interese upnikov slabo razumevajo in ščitijo, ako mislijo, da bo za upnike boljše, če mesto v poravnavo zaide proti dolžniku v konkurzno postopanje, katerega mesece in leta ne bo konec.

Zavlačevanje postopanja ne bo prišlo v dobro samo poštenim, temveč tudi nepoštenim dolžnikom in tako pridemo iz dežja pod kap. Bomo videli, kaj bodo rekli naši industriji in trgovci, ki prodajajo blago v južnejše kraje, kjer je zloraba poravnave danes bolj »popularna«, nego pri nas, ko bode dolžnik mesto v poravnavi v konkurzu, pa bodo čakali mesece, čakali leto, a postopanje bo teklo, stro-

ški bodo rasli, konkurzni upravitelji bodo služili in ko bo procesa konec, ne bo za razdelitev dosti ali pa ničesar več. Par takih konkurzov, pa bo v konkurzu tudi upnik sam. Zaslužili bodo posredniki in razni konkurzni upravitelji, gospodarstvo pa bo izgubljalo in trpelo ogromno škodo.

Motijo se oni, ki mislijo, da je konkurz edino sredstvo, ki opiaši nepoštenega dolžnika. Tudi prisilna poravnava izven stečaja se da urediti tako, da si bodo brezvestneži premislili zlorabljanje jo na škodo upnikov. Poj take ureditve so zahtevale vse najkompetentnejše gospodarske korporacije v državi, a merodajni činitelji so šli preko njih in to si je treba zapomniti. Odgovornost bo v slučaju neuspeha tem težja, ker nam druge, gospodarsko razvitejšje in urejenejšje države z vzgledom dokazujejo, da v današnjih časih ne gre, da se načelo »rešiti, kar se da«, ne sme kar kratko zavreči in ustreči morda onim, ki ali ne vedo kaj je konkurz za upnika in dolžnika, ali pa, ki imajo na konkurzi več interesa, nego upnik in dolžnik.

Trošarine prosto proizvodnje žganja za domačo porabo.

V mesecu maju l. 1924 se je vršil v Beogradu kongres proizvajalcev žganja za trgovino, na katerem je predsednik g. N. Novaković iz Ljubljane v pozdravnem govoru na vladnega zastopnika iz narodno-gospodarskega stališča ostro obsodil favoriziranje proizvajalcev žganja za domačo porabo. Ti proizvajalci so bili do novembra l. 1923 upravičeni trošarine prosto izkuhati omejeno količino žganja pod uradno kontrolo. Ta ugodnost jih je zadovoljevala v polnem obsegu, čuti ni bilo niti od njihove strani niti od strani proizvajalcev žganja za trgovino nikakih pritožb. Iz dosedaj se ne povsem pojasnjenih razlogov je narodna skupščina novembra 1923 kar naenkrat oprostila žganje, proizvedeno iz lastnega pridelka in iz lastnega zemljišča, splošno vsake trošarine, dokler se rabi za domače potrebe proizvajalca. V takih primerih kuha sama ni pod nobeno kontrolo, prav tako tudi ne kotel.

Tu se je vlada z radodarno roko brezplodno odrekla milijonom in milijonom, kateri ji sedaj tako manjkajo, da jih mora nadomestiti s povišanjem davkov, in sicer ravno takih davkov, ki so že do sedaj bili tako visoki, da čujemo od dne do dne težje pritožbe zoper preobčutno obremenitev. Finančna uprava je poiskala kritje proračunskega primanjkljaja tam, kjer bo povišek najbolj občuten, namesto da bi omejila trošarine prosto žganje-kuho in s tem brez vsakih prigovorov pridobila več nego bi dobila s povišanim invalidskim davkom.

Pa ne le to, pomogla bi s tem tudi

žganjarski industriji, ki v zadnjem času vedno bolj peša, ker ne vzdrži konkurence, katero ji povzročajo kmečki žganjekuharji. Ti bi morali sicer za trošariniti žganje, odnosno bi morali trošarino poravnati kupci, a se znajo na razne načine ogniti tej dolžnosti. Zaradi tega prihaja to žganje v vedno večjih množinah nezatrošarinjeno v promet po cenah, katere trgovci in industrijski enostavno ne vzdrže, ker plačujejo poleg trošarine visoke davke in imajo izdatne režijske stroške.

V drugih državah se resno razpravlja o tem, da bi se trošarine prosto žganjekuha sploh odpravila, ker vedno bolj prodira prepričanje, da trošarin prosta žganjekuha povzroča državi in narodu ne le materijelno, ampak tudi etično škodo, ker navaja k pijančevanju. Ako kmet žganje kuha sam in ga ima stalno v hiši, bo večkrat posegel po žganju nego potrebno. V zadnjem času se je Italija energično odločila, da napravi konec zlorabi trošarine proste žganjekuhe in je od dne 1. januarja t. l. odredila, da se žganje sme kuhati le na žgalnih pripravah, ki so pod uradno kontrolo in edino proti plačilu polne trošarine.

Seveda je za tako radikalno odpravo potrebna skrajna energija narodnih zastopnikov, da se otresejo vseh ozirov na razne demagoške fraze in brez ozira na levo in desno poiščejo milijone, ki jih rabi država za svoje potrebe, tam, kjer jih more dobiti, ne le za kritje povišanih potreb, ampak tudi v splošno korist, ako vpostavi stanje, ki je veljalo glede proste žganjekuhe pred novembrom l. 1923.

Jamči železnica tudi za nadaljnjo škodo, ki jo je napravil neznani tat pri kraji?

Stranka je bila sama naložila odprt vagon s koruzo, ki je bila deloma v vrečah, deloma pa kar nasuta v vagon. Vagon je pokrila s ponjavo, kakor treba, in jo pritrdila strokovnjaško. Med vožnjo pa je neznan tat ukradel štiri vreče koruze. Pri tem je blizu zavore odtrgal ponjavo na 1 meter in jo samo nazaj položil na vreče, ni je pa zopet nazaj privezal. Ponjava se je tamkaj posedla in dežev-

nica je tekla v vagon ter pokvarila koruzo. Železnični organi so že sredi pota opazili, da je ponjava odtrgana, da se je tamkaj posedla in da je na tem mestu zatekala voda v vagon; niso pa smatrali uместnim, da bi ponjavo zopet pritrdili na vagon, ampak so jo pustili, kakor je bila, skoraj do konca vožnje. — Stranka dela železnico odgovorno za škodo, ki ji je s tem nastala in zahteva odškodnino po na-

vadni trgovski ceni koruze na kraju in ob času odpošiljatve.

Železnica priznava, da je pač odgovorna za škodo, ki je nastala, ker so bile štiri vreče ukradene; v ostalem pa odklanja vsako odgovornost. Tožeča stranka je vagon sama naložila, vagon je bil odprt, in nosi vso odgovornost tožeča stranka sama. Ponjava je bila last tožeče stranke, je bila pa že na oddajni postaji slaba, tako da ni mogla čuvati vsebine vagona pred mokroto; posebno pa je bila slabo pritrdjena, ker so bile vrvice slabe. Ko se je že proti koncu vožnje ugotovilo, da so vrvice potrgane, je dotična postaja privezala ponjavo z žico.

Pravdno sodišče je tožbenemu zahtevku deloma ugodilo. — V tovrnem listu je odpošiljatelj izrečno priznal, da se koruza tvori v odprt vagon in da je ponjava s katero je vagon pokrit, last tožeče stranke. Po § 86/1. žel. obr. pravilnika torej železnica ne jamči za škodo, ki je nastala iz nevarnosti, ki je združena z načinom prevoza. Istotako ne jamči po točki 3. istega določila. Priznava je po toženi stranki, da so bile iz vagona 4 vreče koruze ukradene. Po drugih dokazilih pa je dognano, da je bila ponjava pri zavori, t. j. tam, kjer so manjkale ukradene vreče, prerezana v dolžini 1 m; na tem mestu se je ponjava tudi najbolj posedla. Radi tega je na tem mestu tudi deževnica najbolj pronicala v vagon. Ponjava pa je bila že rabljena in na drugih mestih polna luknjic.

Ločiti bo torej škodo, ki je nastala s pronicanjem deževnice, ker je bila ponjava slaba, od škode, nastale s tem, da je ponjava bila prerezana in da se je posedla, kar je povzročil tisti, ki je neupravičeno iz vagona vzel 4 vreče koruze. Za prvo tožena stranka ne odgovarja, drugo pa mora povrniti po § 84. žel. obr. prav. Na podlagi izvedeniškega mnenja je blago izgubilo 40% vrednosti, ker je bilo premočeno. Na podstavi izvedeniškega mnenja je končno po prostem preudarku v smislu § 273. civ. pr. r. ugotoviti, da je vsled luknjičavosti ponjave nastalo 20% škode, na račun prereza pri zavori gre pa 80%. Na teh 80% je bilo obsoditi toženo stranko v povračilo, ker je bila škoda za štiri ukradene vreče že med pravdo poravnala in je bil tožbeni zahtevek temu primeren skrčen.

Prizivno sodišče pa je ugodilo prizivu tožene železnice in je tožbeni zahtevek popolnoma zavrnilo. — Ni pritrditi pravnemu naziranju pravdnega sodišča, da odgovarja tožena stranka tudi za škodo, ki je nastala, ker je bila ponjava prerezana in se je posedla, kar je povzročil tisti, ki je bil odnesel štiri vreče koruze. Svoje pravno naziranje utemeljuje prva sodba s pozivom na § 84. žel. obr. pr., a ne daje nikake pravne važnosti ugotovljenemu dejstvu, da je bila koruza po tožiteljevem naročilu natovorjena v odprt vagon, ki je bil sicer pokrit s ponjavo, ki jo je pa dala tožeča stranka sama na razpolago.

Odprti voz pa je bistveno ostal odprt navzlic temu, da se je pokril s ponjavo. Po § 86., t. 1. žel. obr. pr. pa železnica pri prevažanju blaga v odprtem vozu ne jamči za škodo, nastalo iz nevarnosti, ki je združena s tem načinom prevažanja, razen v primeru izdatne izgube na teži ali izgube celih kosov blaga. Tožbeni zahtevek je torej presojati po tej zakoniti določbi. Ta določba pa v zadnjem stavku ne razlikuje med izgubo po elementar-

nih neprilika in izgubo radi tatvine, naj so tatvino izvršili drugi ljudje ali pa lastno železniško osebje. Iz tega izhaja, da jamči tožena stranka pač za škodo, nastalo z izgubo štirih vreč koruze, kar je enako izgubi celih kosov blaga. Ta škoda je tudi priznana in poravnana. Nikakor pa ne jamči železnica za škodo, ki je nastala, ker se je koruza premočila, dasi je nastal večji del te škode, ker je bila ponjava prerezana o priliki, ko so bile te štiri vreče ukradene, ker ne gre pri tem za izdatno izgubo na teži, torej za primanjkljaj, ampak samo za zmanjšano vrednost blaga.

Revizijsko sodišče ni ugodilo reviziji tožeče stranke. — Pobijana prizivna sodba ustreza zakonu, njenim razlogom je pa z ozirom na revizijska izvajanja dodati sledeče: Po določbi t. 1., odstavek 1. § 86. žel. obr. prav. je železnica vobče oproščena jamstva za škodo kakor je predmetna. Spričo te določbe je po odst. 3. tega paragrafa bila stvar tožeče stranke, da dokaže, da je škoda nastala po krivdi železnice in da potemtakem železnica ni oproščena jamstva.

Krivda železnice pa ni ugotovljena. Tožeča stranka jo je sicer trdila, češ, organi tožeče stranke so opazili že sredi pota, da je ponjava na vozu odtrgana, da se je radi tega posedla in da je na tem mestu zatekala voda v voz, vendar pa da niso smatrali umestnim, da bi ponjavo zopet pritr-

dili, kakor je bila. Toda to železniškim organom očitano brezbrizno postopanje ni ugotovljeno!

Prvi sodnik marveč ugotavlja, da je škoda nastala, ker je bila ponjava prerezana in se je posedla, kar je povzročil tisti, ki je neupravičeno odnesel 4 vreče koruze. Iz te ugotovitve pa še ni mogoče sklepati, da je železnica kako kriva. Tožeča stranka ni niti trdila, kamoli dokazala, da je bila ponjava prerezana po toženkinih ljudih ali da se je to zgodilo po njeni malomarnosti.

Vsled določbe 1. točke, 1. odst. § 86. žel. obr. prav., po kateri v primeru izdatne izgube na teži ali v primeri izgube celih kosov ne velja v tem paragrafu ustanovljena oprostitve od jamčevanja, tožena stranka pač jamči za tatvino 4 vreč koruze po splošni določbi § 84. žel. obr. prav. in brez ozira na kako svojo krivdo. Ker je ta jamčevalna dolžnost železnice neodvisna od njene krivde, se iz te dolžnosti ne da sklepati na slednjo. Zato jamčevanje za ukradene vreče koruze ne more ob sebi utemeljiti jamčevanja za nadaljnjo škodo, nastalo na koruzi, ker je pri tem bila prerezana ponjava in je deževalo. Zanj bi odgovarjala, kakor zgoraj izvajano, železnica le v primeru svoje krivde; njena krivda na tem, da se je ponjava prerezala, pa se v pravdi ni niti trdila niti ugotovila. R. St.

Obremenitev vina in vinskega mošta z občinskimi dokladi se je gibal v letu 1924 v splošnem kakor leta 1923 med 25% in 250%. Par občin je pa pobiralo višje doklade do 500%, dočim nista v letu 1923 nobena občina preko 300%. Pobiralo je pa doklade v ljubljanski oblasti v letu 1924 311 občin, leta 1923 pa 286 občin; v mariborski oblasti v letu 1924 426 občin, leta 1923 pa 259 občin.

V vsem skupaj se je na občinskih dokladah k trošarini na vino in vinski

mošt pobralo leta 1924 v ljubljanski oblasti 16.655.545-65 Din, v mariborski oblasti pa 7.447.416-67 Din, dočim se je v letu 1923 pobralo v ljubljanski oblasti 10.722.392-28 Din, od tega odpade v Ljubljani 5.215.618— Din, v mariborski oblasti pa 6.030.266-73 Din.

Vsi ti podatki se nanašajo samo na navadna vina od soda, na vinski mošt in na navadna vina v steklenicah, ne pa tudi na šampanjec in takozvana »fina vina«, kakor malaga, sherry itd.

Zbori naših denarnih zavodov.

Občni zbor Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

V povod 25-letnega obstoja zavoda slavnostno okrašeni bančni dvorani se je vršil 4. t. m. ob 15. uri popoldne XXV. redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke ob zelo številni udeležbi delničarjev, ki so zastopali 262.618 delnic, tedaj skoro 1/4 celokupne delniške glavnice in imeli 26.167 glasov.

Predsednik g. dr. Karol Triller se je po kratkem pozdravu navzočih spominjal 25-letnice bančnega obstoja ter izvajal, da je tedaj večica narodnih mož postavila s pomočjo bratskega češkoslovaškega naroda važen mejnik v pravcu razvoja slovenskega narodnega gospodarstva z ustanovitvijo Ljubljanske kreditne banke, ki je izpolnila zevajočo vrzel v organizaciji domačega denarnega gospodarstva. Dočim je bila potreba po realnem kreditu že zadostno krita po številnih regulativnih hranilnicah in vzorno organizovanem zadružništvu, je bila trgovina, industrija in obrt s potrebo mobilnega kredita izročena na milost in nemilost tujemu kapitalu. Začetek banke je bil pač težak, a vsled njenega solidnega poslovanja se je čvrsto razvijala in v kratkem času je bogato kalilo seme, ki so ga ustanovitelji sejali. Marsikatero danes cvetoče trgovsko in industrijsko podjetje se mora zahvaliti za današnjo velikost Ljubljanski kreditni banki. Da so se začetne težkoče prebolele in se je zavod tako lepo razvijal, gre kot za ustanovitev samo predvsem zahvala ustanoviteljem, izmed katerih je pozdravil posebej prvega predsednika g. ministra Ivana Hribarja, predsednika Trgovske in obrtniške zbornice g. Ivana Kneza, g. Urbana Zupaneca, bratski češki narod, zlasti Zivnostensko banko v Pragi in njenega tedanjega ravnatelja, upravnega svetnika banke od njenega početka g. Josipa Spitalskyja, nadalje prvega ravnatelja zavoda sedanjega upravnega svetnika in nadravnatelja v pokoju g. Ladislava Pečánka. Spominjal se je pa tudi hvaležno vseh onih, ki niso doživeli sedanjih sadov njihovega tedanjega uspešnega dela, predvsem blagopojnega ustanovitelja in večletnega predsednika g. dr. Ivana Tavčarja, in izvajal, da je banka izgubila v minulemu letu vestnega sodelavca, ravnatelja Goriske podružnice g. Ivana Kačiča.

Nato je generalni ravnatelj g. Tykač poročal o bilančnem zaključku ter pri tem opozoril zlasti na naraščanje vlog na knjižice in vezanih računov za ca. 53 milijonov dinarjev, kar izpričuje vedno rastočo zaupanje do najstarejšega slovenskega bančnega zavoda, opozarjal na veliko likvidnost sredstev Ljubljanske kreditne banke ter primerjal zaključne številke z onimi v letu 1923, ki dokazujejo v vseh panogah poslovanja znatno napredovanje v prejšnjem letu.

Nato so se na predlog nadzorstva odobrili soglasno delničarjem predloženi zaključni računi, upravnemu svetu se je podelil absolutorij, upravnemu svetu, ravnateljstvu in uradništvu je bila izrečena zahvala.

Občni zbor je nato sprejel soglasno predlog upravnega sveta glede razdelitve čistega dobička za leto 1924 v znesku 8.690.369-74 Din ter poleg statutar-nih tantijem upravnemu svetu in nadzorstvu določil 5.990.994 Din za izplačilo 12% ne dividende 18 Din (kot lani) na delnico, dodelil 428.945-50 Din kot dotacijo rezervam, 500.000 Din kot dotacijo pokojninskemu fondu in 300.000 Din Jubilejnemu podpornemu fondu za uradništvo, določil 300.000 Din za izplačilo bi-

lančne nagrade uradništvu ter sklenil prenesti ostanek 496.433-29 Din na račun zgupe in dobička za leto 1925.

Na občnem zboru je bil z vsemi oddanimi 26.075 glasovi ponovno izvoljen članem upravnega odbora vsled poteka funkcijske dobe izstopajoči g. Leo Souvan in mesto izstoplega g. Vladimira Arko z 25.824 glasovi g. Claude de Seze, upravni svetnik Trboveljske premogokopne družbe v Ljubljani. V nadzorstvo so bili izvoljeni dosedanjí člani gg. dr. Peter De Franceschi, Avgust Jenko, Bela Milič, Ciril Pirce in Anton Škof.

* * *

Bilančna seja Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.

Upravni svet Zadružne gospodarske banke je imel v četrtek 2. t. m. v navzočnosti vladnega komisarja sekc. svetnika dr. Fran Rateja bilančno sejo v posvetovalnici lastne palače v Ljubljani.

Bilanca za poslovno leto 1924 izkazuje razveseljav napredek tega zavoda, ki je obenem najmočnejši čisto domači bančni zavod v Sloveniji.

Iz bilance navajamo sledeče glavne postavke: **Aktiva:** Blagajna 8.357.000 dinarjev; valute 700.000 Din; menice 11.000.000 dinarjev; vrednostni papirji 6.000.000 Din; dolžniki 160.000.000 Din (med njimi denarni zavodi 18.000.000 dinarjev); inventar 1.200.000 Din; nepremičnine 6.400.000 Din.

Pasiva: Deln. glavnica 12.000.000 Din; redni rezervni zaklad 2.990.000 Din (z letošnjo dotacijo 3.093.000 Din); rezervni zaklad za dubiozne terjatve 150.000 dinarjev (z letošnjo dotacijo 430.000 dinarjev); pokojninski zaklad 360.000 dinarjev (s sedanjo dotacijo 460.000 dinarjev); hranilne vloge na knjižice čez 40.000.000 Din; upniki 136.000.000 dinarjev (med njimi denarni zavodi 8.000.000 Din); čisti dobiček 2.060.000 dinarjev.

Celokupni promet je znašal 7 milijard, tako da je v prejšnjem letu napredoval za 4%. Vloge na knjižice so se dvignile od 23 na 40.000.000 tako, da so napredovale za nič manj kot 74%.

K prejšnjim podružnicam na Bledu, Djakovu, Mariboru, Sarajevu, Somboru, Splitu in Šibeniku sta se pridružili leta 1924 še podružnici v Celju in Novem Sadu.

Zadružna gospodarska banka v preteklem letu ni čutila nikdar denarne krize in je bila vsled svoje velike likvidnosti celo v ugodnem položaju, da je znatno razširila krog svoje klijentele.

Ta zavod se odlikuje posebno vsled svoje velike kulance in postržljivosti, s čimer si je pridobil povsod splošno zaupanje trgovskih in industrijskih krogov.

Dne 30. aprila t. l. se bo vršil v Ljubljani občni zbor, na katerem se bode predlagalo izplačilo 12% dividende.

Gibanje cen v veletrgovini.

(Po beograjskem Privrednem pregledu.)

Doba	poljedel. pridelki	živina in produkti	sadje in zelenjava	gradivo	kolonij. blago	industr. izdelki	celotni indeks
povprečje leta 1913	100	100	100	100	100	100	100
januar 1923	2740	1901	912	2240	1954	2830	2098
januar 1924	2295	2626	910	2062	1667	2618	2034
februar 1924	2380	2888	994	2062	1685	2618	2101
marec 1924	2433	2479	1005	2092	1709	2523	2040
april 1924	2351	2290	969	2060	1683	2484	1973
maj 1924	2245	2082	1036	2132	1681	2292	1911
junij 1924	2158	2211	1123	2161	1711	2340	1984
julij 1924	2188	2317	1203	2161	1712	2389	1995
avgust 1924	2256	2482	1347	2097	1709	2402	2049
september 1924	2108	2417	1401	2154	1547	2246	1978
oktober 1924	2080	2394	1670	2145	1549	2048	1981
november 1924	2019	2520	1726	2257	1602	2102	2037
december 1924	2115	2544	1836	2265	1608	2207	2112
januar 1925	2164	2263	1859	2191	1531	2067	2012
februar 1925	2212	2009	1850	2346	1521	2015	1993
marec 1925	2191	2009	1859	2444	1542	2079	2009

Celotni indeks se je napram stanju v mesecu februarju dvignil za 16 točk ali za 0.75%. Zvišanje cen je v glavnem povzročil slab položaj dinarja v mesecu marecu.

V skupini poljedelski produkti so se cene znižale za 1%. Predvsem so padle cene za pšenico in koruzo. Glede živine in živalskih produktov je ostal celotni indeks neizpremenjen. Izmed ostalih predmetov je omeniti jajca, ki so se pocenila, in perutnino ter surove kože, ki so obdržale svojo ceno. V skupini sadja in sadni produkti ni izprememb. Stavbeni material se je

vsled bližajoče stavbene sezone nekoliko podražil. Kolonijalno blago se je dvignilo v ceni za 1½%. Kava in sladkor sta se podražila. Skupina industrijskih izdelkov izkazuje 2½% povišek, največ zaradi nizkega kurza za dinar.

Konjunktura v veletrgovini je bila v mesecu marcu ugodnejša nego v mesecu februarju. V izvojni in uvojni trgovini je opažati večjo živahnost.

Kurz dinarja se je gibal v Njujorku med 163 in 155 centov za 100 Din.

Obrestna mera za veletrgovino je ostala neizpremenjena.

Državna trošarina na vino in vinski mošt in občinske doklade k tej trošarini v Sloveniji.

V št. 34 z dne 7. aprila 1925 »Uradnega lista« objavlja Delegacija ministrstva financ v Ljubljani statistiko o državni trošarini na vino in vinski mošt in občinskih dokladah k tej trošarini v Sloveniji za l. 1924. Iz tabele I. je razvidna obremenitev vina z občinskimi dokladi in sicer število občin, ki v posameznih davčnih okrajih doklade pobirajo ter odstotna obremenitev v posameznih občinah; iz tabele II. so pa razvidne količine vina in vinskega mošta, ki so le zatrošarinjene v posameznih davčnih okrajih ter zneski državne trošarine in občinskih doklad k tej trošarini, ki so bili od dotičnih količin pobrani.

Dočim je delegacija za leto 1922 in 1923 izkazala zneske državne trošarine in občinskih doklad še po okoliših oddelkov finančne kontrole, izkazuje za leto 1924 te date po davčnih okrajih. Tudi količina, ki je bila za leto 1922 in 1923 izkazana za vino in vinski mošt ter za vino v steklenicah skupno, je za leto 1924 izkazana ločeno.

V ozemlju ljubljanske oblasti je bilo zatrošarinjenega vina od soda in v ste-

klenicah ter vinskega mošta v letu 1924 218.046-71 hl. Od tega odpade na Ljubljano 59.641-23 hl. Napram letu 1923 z 192.660-65 hl, od katerih odpade na Ljubljano 57.588-33 hl, je torej Ljubljana sama pa tudi ozemlje ljubljanske oblasti sploh napredovalo.

V ozemlju mariborske oblasti je pa bilo zatrošarinjenega vina od soda in v steklenicah ter vinskega mošta 163 tisoč 579-92 hl, torej napram letu 1923 s količino 201.175-09 hl znatno manj.

Državne trošarine (35 Din oziroma na mošt 25 Din od hektolitra in 0-50 Din za steklenico od 0-7 litrov) je bilo plačane v ozemlju ljubljanske oblasti leta 1924 7.458.470-20 Din. Od te vsote je bilo pobrano v Ljubljani 2.012.637-70 Din. Napram letu 1923 s 6.743.245-45 Din oziroma za Ljubljano napram 2.015.591-55 Din se je torej ljubljanski oblasti donos zvišal, v Ljubljani sami pa neznatno znižal. V ozemlju mariborske oblasti je bilo leta 1924 pobrane državne trošarine 5 milijonov 593.130-25 Din. Napram letu 1923 z zneskom 7.041.160-93 Din, je bil torej v letu 1924. donos znatno manjši.

Trgovina.

Likvidacija oddelka ministrstva za trgovino in industrijo. Likvidacija oddelka ministrstva za trgovino in industrijo se izvrši dne 20. t. m. tako, da prevzmeta na 1. maja vse njegove posle, ki

niso pridržani ministrstvu, velika župana ljubljanske in mariborske oblasti. Od tega dne se morajo prošnje, vloge, predlogi in poročila pošiljati samo teritorialno pristojnemu velikemu županu.

Sejem v št. Jerneju. V št. Jerneju se vrši letni sejem za konje, govedo in kramarjijo dne 14. aprila, t. j. v torek po Veliki noči.

Projekt trgovskega zakona. V ministrstvu pravde se bo te dni sestala komisija, ki bo detajlno proučevala načrt projekta trgovskega zakona.

Plačanje zakupnine za skladišča na sušaški luki. Minister saobračaja je z rešenjem št. 7945 z dne 25. marca odobril, da se zakupnina za skladišča lesa na Sušaku odslej ne more več plačati v naprej za leto dni, ampak samo za tri mesece. Prošnje pa, ki so bile vložene na ministrstvo za znižanje zakupnine, se niso upoštevale.

Resolucije konference izvoznikov v Beogradu. Koncem meseca marca t. l. se je vršila v Beogradu konferenca izvoznikov, na kateri se je sklenila resolucija, ki obsega sledeče točke: 1. Dosedanja omejitev deviznega prometa potom prisilne oddaje ene tretjine Narodni banki naj se odpravi; 2. sistem lomljenih tarifov na lokalnih železnicah in na progah bivše južne železnice naj se odpravi; 3. uvedejo naj se direktni tarifi za gotove izvozne postaje in pristanišča; 4. v osnutku o gospodarskem svetu naj se interesi izvoznikov bolj zaščitijo; 5. Narodna banka naj izvoznikom zviša kredite.

Izvoz stavbenega lesa in desk za izdelovanje zabojev na Kreto. Neka importna in eskportna agentura v Grčiji se zanima za naše tvrdke, ki bi prišle v poštev za izvoz lesa na Kreto. Interesentom je naslov navedene agenture v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na razpolago.

Porast števila insolventov v Češkoslovaški. Kakor je razvidno iz statističnih podatkov, je znašalo število prisilnih poravnjav samo na Češkem, ne všteti v to drugih češkoslovaških pokrajin, v mesecu marcu 92 napram 83 v mesecu februarju in število konkurzov 35 napram 24 v mesecu februarju.

Angleško baltičsko društvo za trgovino z lesom. V Revalu se je osnovalo angleško-baltičsko društvo za trgovino z lesom za angleški import lesa.

Avstro-bolgarska trgovinska zbornica. Dne 5. t. m. se je konstituirala glavna skupščina avstro-bolgarske trgovinske zbornice v Zofiji, ki ima namen, da deluje za ustvaritev čim tesnejših trgovinskih zvez med tema državama.

Mednarodni vzorčni semenj v Budimpešti. Budimpeštanska trgovska in obrtniška zbornica priredi od 18. do 27. aprila v Budimpešti mednarodni vzorčni semenj. Posetniki morajo imeti potni list. Madžarski vizum ni potreben. Posetniki z legitimacijami imajo pravico do 50% popusta na jugoslovenskih in madžarskih železnicah.

Obrt.

Točenje alkoholnih pijač. Generalna direkcija posrednih davkov je v enem zadnjih razpisov odločila, da more v eni občini ena oseba imeti dvoje pravic za točenje alkoholnih pijač, samo za eno pravico mora postaviti poslovdjo, ki ima osebno pravico.

Obrtniška razstava za Črno goro v Podgorici. V Podgorici se otvori dne 8. junija t. l. Prva obrtniška razstava za Črno goro. Prijave se naj pošljejo do 15. maja na Pripravljalni odbor. Trije najboljši izdelki se bodo nagradili z denarnimi nagradami, a vsak razstavljalec dobi diplomu. Za informacije je vprašati pri Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Industrija.

Nova pivovarna v Valjevu. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo otvoritev nove pivovarne v Valjevu pod tvrdko: »Pivovarna v Valjevu«.

Novi rudniki bakra v Južni Srbiji. Ministrstvo za šume in rude je bilo obveščeno, da je gosp. Baža Jeličič, industrijalec v Brusu ob priliki preiskovanja rude našel rudnik bakra. Po izvršeni analizi vsebuje ruda 6.8% bakra, a plast

je, kakor se je do sedaj moglo ugotoviti, debela do 1 metra.

Tovarna za predelovanje opijuma. Tovarna kemično-farmacevskih proizvodov »Kaštel« d. d. iz Karlovca je posetila potom svojih delegatov ministra trgovine in industrije ter ga prosila, da se ji dovoli odkup maka, predelovanje opijuma in izvoz previška gotovih opijskih proizvodov. V tem poslu bi financirala omejeno tovarno skupina finančnikov z neomejenim kapitalom.

Davki in takse.

Kolkovanje na naša predstavništva v inozemstvu poslanih vlog. Ministrstvo za zunanja dela je obvestilo Trgovsko in obrtniško zbornico v Ljubljani, da mu dohajajo od posameznih kraljevskih predstavništev v inozemstvu pritožbe, da se na na nje obrača veliko število trgovskih firm s prošnjo za pojasnilo o uvozu in izvozu raznih predmetov, o pogojih za licitacije, dobave itd., a svojih vlog sploh ne kolkujejo ali pa nezadostno. Da bi se to še naprej ne dogajalo in da bi s tem na eni strani ne trpela škode državnih blagajna na drugi strani pa bi pospešilo oddajanje zahtevanih pojasnil in s tem tudi trgovske stike med našo kraljevino in inozemstvom, je ministrstvo naprosilo zbornico, da interese opozori, da svoje na naša predstavništva naslovljene vloge pravilno kolkujejo, ker je le na ta način mogoče, da bodo redno dobivali zaprosena pojasnila.

Carina.

Vprašanje carinskih tarif. Člen 63. zakona o dvanajstih pooblašča vlado, da uveljavi v celoti ali delno zakon o obci carinskih tarif.

Carinjene blaga rumunskega izvora. Generalna direkcija carin je z odredbo z dne 25. februarja pod št. 8.700 določila, da se ima blago rumunskega izvora pri uvozu v našo državo cariniti po minimalni carinski tarifi. Ravnotako carini tudi Rumunija naše blago pri uvozu v Rumunijo.

Denarstvo.

Obrestna mera. V l. 1924 je priredila Narodna banka pismeno anketo s svojimi komitenti o plačanih in zaračunanih obrestih od strani raznih bančnih zavodov. Anketa je povsem uspela in pokazala nepričakovane rezultate. Obresti se plačujejo in zaračunavajo jako neenotno. Aktivna obrestna mera se je gibala med 18% in 30% letno. 18% obrestovanje je le izjemno, praviloma se plačujejo 24% obresti. Pasivna obrestna mera se je gibala med 6% in 18%, praviloma pa je znašala 12%. V istih krajih so se pri skoro enakih pogojih ugotovile vse navedene obrestne mere. Kjer so denarni zavodi udeleženi na dobičku, je obrestna mera pogosto presegala tudi

30%. Denar, ki ga izposojujejo zasebniki, je dražji nego najdražji denar denarnih zavodov. V Srbiji, specielno v Beogradu je bila obrestna mera za hranilne vloge visoka. Večkrat je dosegla tudi 20%. Praviloma se je gibala med 10% in 20%. Le malo zavodov je plačevalo le 7% in 8%. Banke so plačevale visoke obresti, da so prišle do denarja. Marsikateri denarni zavodi so bili le težko likvidni, ker niso le svojih sredstev, ampak tudi naložen denar investirali v industrijo, ki ni mogla vsak trenutek vračati posojil.

Obrestovanje pri zagrebških bankah. Dne 1. aprila t. l. je stopil v veljavo dogovor zagrebških bank o enotni obrestni meri. Za vloge in terjatve na tekočem računu je določena nastopna obrestna izmera: A vista 9%, pri enomesečni odpovedi 12%, pri dvomesečni odpovedi 13 1/2%, pri trimesečni odpovedi 13 1/2%. Za vložne knjižice znaša obrestna mera: A vista 10%, dočim velja za druge termine ista obrestna mera kakor za kontoterjatve. Pri velebankah je obrestovanje pri A vista in pri enomesečnih izplačilih za 2%, sicer pa za 1% nižje. To obrestovanje ne velja za državne zavode, avtonomne korporacije in druge pravne osebe ter za pupilarno premoženje. Garancijske listine se izdajajo le za Narodno banko in za pošto hranilnico. Kakor se splošno pričakuje, se bodo tudi posojilne obresti v najkrajšem času enotno uredile.

Pooblastilo za devizno in valutno trgovino je podelil Generalni inšpektorat ministrstva financ podružnici Celjske posojilnice v Šoštanj in Prometni banki v Ljubljani.

Na Francoskem se zviša obtok bankovcev. V francoskih političnih in borzijskih krogih se vzdržuje vest, da bo emisijska banka v eni prihodnjih sej zahtevala od vlade, da ji dovoli povišati obtok bankovcev za pet milijard frankov.

Madžarska zlata pariteta. Ogrski finančni minister je določil proračunski ključ zlate krone v carinskem prometu do konca aprila v razmerju 14.700 papirnatih kron za eno zlato krono.

Izplačila še ne likvidiranih osebnih prejemkov (pokojin, draginskih doklad, potnin, odpravnin itd.) iz prejšnjih let bo delegacija ministrstva financ za Slovenijo odredila, čim se ji otvori po dotični kreditni partiji na osnovi zakona o proračunskih dvanajstih za mesece april, maj, junij, julij t. l. potrebni kredit. Ker je ta zakon narodna skupščina že odobrila in je mogoče, da bo zakon določal povsem drugačne tehnično-administrativne mere glede zahteve za otvoritev kredita, naj vsi interesi potrepe in naj se ne obračajo z nepotrebnimi vlogami na delegacijo, dokler ta ne prejme od državnega računovodstva dotičnih navodil.

Izvoz in uvoz.

Naš izvoz koruze. V teku treh mesecev, to je od novembra do februarja t. l., se je izvozilo po carinski statistiki iz naše države 32.684 vagonov koruze, v vrednosti 706.3 milijone dinarjev. Na kongresu zbornic 1. septembra 1924 se je kalkuliralo, da bo znašal izvoz do 1. septembra 1925 v celoti 300.000 vagonov, v vrednosti 750 milijonov dinarjev. Računalo se je tedaj, da se bo izvozilo 1/11 pridelka. Medtem pa je znašal v oktobru 1924 izvoz koruze 999 vagonov (v vrednosti 27.8 milijonov dinarjev), v novembru je izvoz narasel na 5.418 vagonov (120.9 milijonov dinarjev), v decembru 9.247 vagonov (189.6 milijonov dinarjev), v januarju 1925 8.861 vagonov (194.9 milijonov dinarjev), v februarju 9.157 vagonov (200.9 milijonov dinarjev). Po vrednosti v celokupnem izvozu je zavzemala koruza 11 mesto v septembru, 9 v oktobru, 1 v novembru, ko je izvoz pšenice znašal 2.258 vagonov, v vrednosti 92.4 milijonov dinarjev, a drugo v decembru, ko se je izvozilo pšenice za 2387 vagonov, v celokupni vrednosti 194.1 milijonov dinarjev. Naša država ni še nikdar izvozila toliko koruze v enem mesecu, kakor v decembru 1924. Izvoz v februarju 1925 je presegel tudi to: koruza je zavzela prvo mesto, v vrednosti 200 milijonov dinarjev.

Razno.

Jugoslovenski delegati za mednarodno trgovsko konferenco v Rimu. Na mednarodni medparlamentarni trgovski konferenci v Rimu bo naš parlament zastopan po 10 članih. 6 radikalov je že določil, opozicija bo delegirala sledeče: demokrata dr. Kumanudija, poslanca Hrv. seljaškega kluba dr. Trumbića, predsednika muslimanskega kluba dr. Spaha in poslanca Jugoslovanskega kluba Ivana Vesenjaka. Event. pride od zemljoradniškega kluba dr. Joca Jovanović.

Anketa o gospodarskem svetu. Anketa o gospodarskem svetu se je definitivno zaključila. Sedaj se je projekt razposlal vsem zbornicam in drugim zainteresiranim korporacijam na izjavo. Izjave se morajo vpslati do 26. t. m., ko se bo sestala zadnja konferenca, da pregleda odgovore in da pripravi definitivni tekst projekta za ministrski svet in za narodno skupščino. Z ozirom na to, da se na tem projektu dela s tako naglico, pričakujejo beograjski listi, da se bo gospodarski svet konstituiral že v začetku junija t. l.

Zborovanje proti tiskovnemu zakonu. V nedeljo dne 6. t. m. se je vršilo v Narodnem domu v Ljubljani na inicijativo saveza grafičnih radnika protestno zborovanje proti osnutku, ki ga je izdelala vlada, za tiskovni zakon. Zborovanje je otvoril predsednik ljubljanske sekcije g. Krašovec. Zborovanje je bilo dobro obiskano. Član saveza iz Maribora, g. Viktor Eržen, je pojasnjeval nekatere določbe, ki ovirajo napredek in razvoj tiska, oziroma, ki lahko zelo škodljivo uplivajo na materijalni položaj tiskarskega uslužbenstva. Dr. Vladimir Knaflič se je v imenu novinarjev načeloma pridružil izjavam predgovornika ter izjavil, da soglaša s predloženo resolucijo. Resolucija se bo po definitivni redakciji objavila. Enako protestno zborovanje se je vršilo tudi v Zagrebu, a na sestansu novinarjev in glavnega odbora Jugoslovenskega novinarskega združenja v Beogradu, ki je tudi razpravljalo o novem tiskovnem zakonu, se je sklenilo, da se na Veliko noč 12. t. m. skliče sestanek novinarjev iz vseh naših krajev v Beograd, da novinarstvo manifestira in stavi svoje predloge proti tiskovnemu zakonu.

Vprašanje ureditve sušaške luke. V četrtek je minister trgovine in industrije v spremstvu šefa kabineta g. Dineviča, odpotoval na Sušak na konferenco za zgradbo ondote luke. Prijavilo se je več inozemskih družb, ki bi hotele zgraditi sušaško luko proti eksploataciji za določeno število let. Medtem pa se zahteva, kar je naravno, da zgradbo izvršijo domača podjetja. Zdi se, da bo minister po proučevanju zadeve izdal rešenje v tem smislu in določil načrt za izgradbo sušaške luke po zahtevah domačih interesentov.

Promet.

Brzojavni naslov trgovske zbornice v Solunu. Ministrstvo trgovine in industrije je priobčujo z razpisom z dne 11. marca t. l. št. 2052, da se glasi brzojavni naslov naše trgovske zbornice v Solunu: »Trgind-komora Salonique«.

Popusti na avstrijskih železnicah. Naš konzulat v Gradcu je sporočil naši trgovski in obrtniški zbornici potom ministrstva trgovine in industrije, da je ravnateljstvo železnic v Avstriji odobrilo 50%

popust na železniških tarifih za prevoz blaga za: 1. Razstavo dekorativne obrti in industrije, ki se bo vršila v Parizu od 1. maja do 31. oktobra 1925. 2. Razstavo umetnin v Solnogradu od 5. do 20. aprila 1925. 3. Veliki vzorčni semenj v Zagrebu od 20. aprila do 4. maja 1925.

Zvišanje tarif na italijanskih železnicah. Zvišanje tarif na italijanskih železnicah, katero je sklenil ministrski svet, da pokrije povišek službenih prejemkov železniških nameščencev, stopi v veljavo dne 15. aprila t. l.

Zgradba liške železnice. Te dni si je posebna komisija generalne direkcije državnih železnic ogledala gradnjo liške železnice. Polaganje tračnic se je vsled slabega vremena v mesecu marcu t. l. toliko zavleklo, da bo proga dogotovljena komaj do konca junija t. l. Na 64 km dolgi novi progi (Gračac—Knin) je položiti tračnice še na razdaljo 32 km. Dalmatinci zahtevajo, da se gradbena dela pospešijo, kar je prav lahko mogoče vsaj toliko, da se proga otvori dne 4. junija. Tega dne stopi novi tu- in inozemski vozni red v veljavo, ki predvideva direktni brzovlak Praga—Zidani most—Zagreb—Split s spalnim in jedilnim vozom. Dan 1. julij t. l. je za letovišča že nekoliko pozen termin. Kakšen vpliv bode imela nova zveza s Splitom, kaže dejstvo, da traja vožnja Zagreb—Split preko Sušaka 22 ur in stane vožnja v brzovlaku II. razreda v parobrodu I. razred skupaj 680 Din, dočim bo trajala vožnja po železnici z brzovlakom le 13 ur 55 minut in bo stala v II. razredu le 456 Din.

Državna borza dela v Mariboru. Od 29. marca do 4. aprila je bilo pri tej borzi 122 prostih mest prijavljenih, 181 oseb je iskalo službo, v 65 slučajih je borza posredovala uspešno in 14 oseb je odpotovalo, od 1. januarja do 4. aprila pa ste bili 1702 mesti prijavljeni, 2899 oseb je iskalo službo, v 804 slučajih je borza posredovala uspešno in 137 oseb je odpotovalo.

Koliko tobaka nam preostaja za izvoz. Iz leta 1923. imamo za izvoz 400 vagonov tobaka, a iz leta 1924. nad 1000 vagonov. Ako se posreči izvoziti vso to količino, bo imelo to zelo ugoden vpliv na dinar.

Prejem koruze iz Bolgarije. Pred nekolikimi dnevi je odpotovala v Bolgarijo naša komisija, določena za prejem koruze na račun reparacij. Prejem koruze se bo izvršil v Varni.

Poset sejmov v Milanu, Bazlu, Parizu in Lyonu. Po obvestilu Zemaljskega saveza industrijalcev priredi Udruženje trgovcev in industrijalcev v Subotici izlet v svrhu poseta sejmov v Milanu, Bazlu, Parizu in Lyonu. Odhod iz Zagreba bo 22. t. m., a potovanje bo trajalo do 14. maja. Prijave prejema g. Milan Damjanović v Subotici proti kaveji Din 400.—. Potovanje bo stalo celokupno okoli 10 tisoč dinarjev.

Pogajanja za pristop Rumunije k grško-jugoslovenskemu defenzivnemu dogovoru. Uradna poročila zatrjujejo, da je rumunska vlada izrazila Grčiji željo za pristop k grško-jugoslovenskemu defenzivnemu dogovoru. Grčija je odgovorila, da pozdravlja z globokim zadoščenjem tesno zvezo balkanskih držav in je pripravljena pričeti tozadevna pogajanja, ko bo sklenjen in podpisan defenzivni dogovor z Jugoslavijo. Tudi Jugoslavija soglašala s pristopom Rumunije k defenzivnemu dogovoru. Politični krogi pravijo, da končnoveljavna izpeljava tega načrta ni prav lahka. Od potovanja ministrskega predsednika Michalocopolosa v

Beograd in v Bukarešt bo odvisen nadaljni potek teh pogajanj.

Mednarodna strelska tekma 1925. Po mednarodni strelski tekmi za leto 1924, ki se je vršila v Franciji (Riems), se bo vršila letos tekma v Švici in sicer v mestu St. Galen; v prvi polovici meseca avgusta 1925 ob priliki kantonalnih strelskih svečanosti. Švicarski konzulat v Zagrebu vabi vse prijatelje plemenitega strelskega športa, da se udeležijo tega velikega mednarodnega strelskega matscha od 7. do 13. avgusta 1925 v St. Galnu.

Izseljevanje iz naše države. V l. 1924 se je iz naše države izselilo 19.575 oseb, 2337 inozemcev. Od izseljencev sta bili dve tretjini moških. Največ se je izselilo nekvalificiranih delavcev, in sicer 6866 moških in 2549 žensk. Odšlo jih je 2125 v Združene države ameriške, 1941 v Kanado, 6862 v Brazilijo, 3860 v Argentini, 179 v Chile, 173 v Urugvay, 274 v druge države Južne Amerike, 1716 v Avstralijo, 98 v Novo Zelandijo.

Avstrijci se selijo v Rusijo. Zveza bivših avstrijskih vojakov pripravlja obsežno akcijo za izseljevanje Avstrijcev v Rusijo. Za enkrat se namerava izseliti 500 oseb, po večini bivši vojaki, ki so bili na Ruskem več let v vojnem ujetništvu in ki poznajo tamošnje razmere in ruski jezik. Ruska vlada jih namerava naseliti v pokrajini Orenburg v Južni Sibiriji, kjer jim da brezplačno na razpolago zadosti zemlje in jih oprosti za dobo enega leta vseh davkov. Za zgradbo hiš potreben les dobe naselniki brezplačno iz državnih gozdov. V to pokrajino se je pred nekaj leti izselilo večje število bivših delavcev Daimlerjevih tovarn, ki so tam osnovali popravilnico za avtomobile in so s svojo usodo jako zadovoljni.

Glavna založa

VAN KASTER
CACOA

F ŠIBENIK - LJUBLJANA

Ljubljanska borza.

6. aprila 1925.

Blago: Smrekove in jelove deske, III. vrsta, fco meja den. 558; smerkovi in jelovi hlodi, od 25 cm naprej prem., suhi, media 45, fco Ljubljana, 4 vag., den. 300, bl. 300, zak. 300; trami, monte, 3/3—7/9, od 4—9 m, fco meja bl. 380; bukova drva, 1 m dolž., napolsuha, fco meja, 8 vag. den. 25, bl. 25, zaklj. 25; bukovo oglje la, vilano, fco meja den. 118; cer krlički, od 1 m dolž., od 25 cm prem. napr., za 100 kg, fco nakl. post. den. 18; otrobi pšenični, drobni, pol pap. pol juta vreče, fco Ljubljana bl. 205; koruza, promptna, fco srem. postaja bl. 170; koruza prompt. par. Ljubljana bl. 213; koruza okrogla, par. Zagreb, 1 vag., den. 200, bl. 200,

zaklj. 200; krompir rdečkast fco štajerska post. bl. 140; krompir, beli, fco štaj. postaja bl. 125; krompir rumeni, fco štaj. postaja bl. 110.

Vrednote: 7% invest. pos. iz leta 1921 den. 61.50; 4½% Kranjsko dež. pos. iz l. 1917 den. 21; Loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 160, bl. 161.50; Celjska pos. den. 210, bl. 210, zaklj. 210; Ljublj. kred. banka den. 217; Merkant. banka den. 110, bl. 126; Prva hrv. šted. den. 830, bl. 835; Kred. zav. za trg. in ind. den. 192, bl. 200; Stroj. tov. in liv. 120, bl. 134; Trbovelj. prem. družba den. 398, bl. 408; Zdr. pap. Vevče den. 100, bl. 107; Nihag den. 50; Stavbna družba den. 265, bl. 280.

Tržna poročila.

Ljubljanski trg. Cene mesu: govedina 17—25, teletina 20—25, svinjsko meso sveže 20—25, slanina 20—24, šunke in plečeta 35—40, želodci 42.50—45, jetrne klobase 15 Din za kg. Klobase kranjske 5—10 Din komad. Jagneče meso 20, kozličje 25, koštrunje 18 Din za kg. O napovedanem znižanju cen govejemu mesu večina gospodinj ničesar ne ve. Sicer je pa tako nizko znižanje brez pomena. — Kokoši je bilo izredno mnogo, dočim se je gosi in puranov prinašalo na trg le neznatno število. Kokoši so se prodajale po 25—60, gosi po 75—200, purani po 100—200 Din komad. — Jajca 1—1.50 Din komad. Mleko 3—4.50 Din liter. Sirovo maslo 30—40, kuhano 45 Din kilogram, smetana 1.25—1.75 Din merica. Moka >0< 7.50, krušna 7, sladkor, si-pa 14.50, kocke 16.50 Din za kilogram, kava 50—76 Din kilogram. — Zelena solata v glavicah 15—20 Din kg, rdeča solata 1.50, regrat 1—1.25, motovilec 1.50, berivka 2.50 Din merica. Cebula 4—4.50 Din kg, česenj 0.50—1 Din glavica, krompir 2, jabolka 5—8 Din kg.

Mariborski trg (4. aprila). Trg je bil vsled zelo ugodnega vremena prav dobro preskrbljen, pa tudi slaninarjev je prišlo kljub gorkejšemu vremenu 74 v mesto, ki so prodajali blago po dosedanjih cenah, in sicer svinjino po 20 do 35, slanino 25—30 in drob po 20 Din kg. Domači mesarji pa so to pot zopet znižali cene, in sicer so prodajali govedino po 13—17, teletino 15—20 in svinjino po 17.50—22. Drob 8—15, prekajeno meso 40—45 Din. Kljub tem znižanim cenam so klobasarji ostali pri prejšnjih cenah — prodajajo namreč vsakovrstne klobase po 25—40 Din in hrenovke celo po 34—40 Din kg. — Perutnina. Bilo je okoli 700 komadov. Cene so bile kokešem 25—60, racam in gosem 60—100, puranom pa 100 do 175 Din komad. — Domači zajčki. To pot jih je bilo okoli

100 kom. Cene so jim bile 7—50 Din. — **Morski prašički** 10 Din komad. — **Kozlički** so se prodajali po 60—125 Din komad. — **Krompir, zelenjava, sadje in druga živila:** Cene so bile iste kakor pretečni teden, samo solata je bila ceneja, ker je je bilo obilo. Cene so bile krompirju 9—10, solati, ohrovitu in zeljnatim glavam 1.50—4, karfiolam 5—20 Din komad, kislemu zelju 3—4, kisli repi 2, jabolkam 2—8, hruškam 5—16, dateljnom 13—35, mandeljnom 25—35 Din, figam 6—10 Din venec. pomarančam 1—3, limonam 0.75—1 Din komad. Čebuli 3 do 6, česnu 4—12 Din venec, mleku 3—4, olju (bučnemu) 21—30 Din liter. — **Lončena in lesena roba** se je prodajala po 0.50—1.60, brezove metle po 2—6 komad, leseni vozički 125—1000 Din kom. — To pot so se prodajala tudi sadna drevca (jabolka in hruške) po 25—35 Din komad.

Sena in slama na mariborskem trgu. V sredo so kmetje pripeljali 11 vozov sena, 5 vozov otave in 7 vozov slame, v soboto 4. aprila pa 9 vozov sena, 3 vozove otave in 6 vozov slame na trg. Cene so bile senu 60—85, otavi 60—70, slami pa 50—65 Din. Slama se je prodajala tudi v snopih po 1.50 Din komad.

Dunajska borza za kmetijske produkte (3. t. m.). Nadaljnje oslavljenje na ameriških borzah je povzročilo tu oslavljenje tendence in slabo nakupovanje. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 52—53, jugoslovenska 53.50—54, Rosafé 50.50—50; ječmen: domači 47—52; turščica: 26.75—27.75; oves: 39—40 šilingov.

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 20. aprila ponudbe glede dobave 100 kg semena za travo ter glede dobave vulkanskega vlakna (Vulkanfiber) in magnetov, do 25. aprila t. l. pa glede dobave vozičkov za vreče. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 14. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Subotici glede dobave 10 tisoč kilogramov lesnega oglja. Dne 16. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Subotici glede dobave 2000 kg lanenega firneža. Dne 18. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Subotici glede dobave svetiljk, piščalk in blaga za zastavice. Dne 27. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Sarajevu glede dobave parкетов, ladijskih tal, zidnih deščic itd. Dne 28. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Sarajevu glede dobave orodja za opremo lokomotiv. Dne 29. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Sarajevu glede dobave borovih desk. Dne 30. aprila t. l. pri direkciji državnih železnih v Sarajevu glede dobave pločevinastih kant in škatelj ter glede dobave borovih desk.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (bila Prešernova sponzija) **ob vodi** Na malo!
Pripravi potrebščine za življe, krojače, čevljarje, sedlarje, nožne blage, platenine, žepne roba, ščetke, stena, toaletno blago.
Telefon 943

Zaloga
moškega perila
tovarne „TRIGLAV“
Ljubljana
nasproti hotela „Štrukelj“

Teodor Korn
Ljubljana, Poljanska cesta št. 3
Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodo-vodov
Naprava sirelovodov. - Kopališke in klosetne naprave.
Izdelovanje posod iz pločevine za firme, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve

„OPEKA“
prvovrstne zidake. priporoča opekarna
„EMONA“ d. d.
v Ljubljani. — Tovarna na Viču (Brdo.) — Pisarna v Pražakovi ul. 3, priti.

Najboljši
šivalni stroj
je edini iz
Josip Petelinc-a
znamke
Orizner in Adler
za ročnik, sivi in industrijski blizu Prešernovega spomenika
Posluži v vsaki hiši. Večletna garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

TISKARNA
MERKUR
Trg. Ind. d. d.
LJUBLJANA

Simon Oregorčičeva ulica št. 13

Tiska časopise, poset-nice, knjige, brošure, letake, cenike, pravila, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine itd. v eni in v več barvah
Lastna knjižarnica

Telefon št. 333
Račun pri poln. št. računa št. 12333

Veletrgovina

A. SARABON
v Ljubljani

priloga
špecerijsko blago
raznovrstno žganje moko in deželne pridelke raznovrstno rudniško vodo
Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

OBISKI NA RAZPOLAGO!

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER-RECORD
Vrhunec finomehanike.
Zastavstvo:
Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I.
Originalne potrebščine za Opalograph (Fixat, Preservat).

Naročajte in širite „TRGOVSKI LIST“!